

Forum Standaardisatie

Wilhelmina van Pruisenweg 52
2595 AN Den Haag

Postbus 96810
2509 JE Den Haag

www.forumstandaardisatie.nl

notitie

Aan:	Forum Standaardisatie		
Van:	Bureau Forum Standaardisatie		
Datum:	23 september 2016	Versie	1.0
Betreft:	Overzicht reactie openbare consultatieronde Webrichtlijnen versie 2		
Bijlagen:	1. Reactie Stichting Drempelvrij 2. Reactie Dimpact 3. Reactie VNG 4. Reactie KvK		

1. Reactie Stichting Drempelvrij

Van: Marijke van Grafhorst

Verzonden: 6 september 2016

Aan: Forum Standaardisatie

Onderwerp: consultatieprocedure Webrichtlijnen - Stichting drempelvrij.nl

Datum: 20160906

Betreft: forumstandaardisatie@logius.nl

Van: Stichting drempelvrij.nl

Kenmerk: 2016/28

Hierbij mailen we u onze reactie op het expertadvies en volgen daarbij de indeling van hoofdstuk 3.1 van het consultatiedocument.

1.1 **Inleiding**

Antwoorden:

- Er is ons niet meer informatie bekend dan in het document beschreven is over het daadwerkelijke gebruik van EN 301549. Wat ons opvalt in het advies is dat het daadwerkelijk gebruik uitdrukkelijk gecorreleerd wordt met draagvlak en wettelijke verplichting. Onze ervaring is dat ook bekendheid over de norm en kennisoverdracht belangrijke instrumenten zijn voor het daadwerkelijke duurzame gebruik. Daarmee onderschrijven wij uitdrukkelijk het belang van de adviezen onder de paragraaf additionele adviezen voor adoptie.

- Over het beheer constateren wij een afhankelijkheid, kan dit ook in processtappen- en afspraken worden vastgelegd.
- Wij staan achter deze uitspraak. Zonder doorontwikkeling heeft het geen zin om het Principe Universeel te handhaven.
- Zonder doorontwikkeling van het Principe Universeel heeft het ons inziens geen zin om het op de 'pas toe of leg uit'-lijst te plaatsen omdat het onvoldoende aansluit bij de ontwikkelingen in de praktijk.

Datum
23-09-2016

1.2 Vragen over hoofdstuk 1 van het expertadvies

("Doelstelling expertadvies")

Antwoord:

1. Wijzigingen niet, wellicht wel een aanvulling; daarbij denken we aan inbreng vanuit Senioren en uitgeverijen.

1.3 Vragen over hoofdstuk 2 van het expertadvies ("Toepassings- en werkingsgebied")

Antwoorden:

2. Wij zijn het eens met het geadviseerde functionele toepassingsgebied als startsituatie. En zouden graag in de roadmap opgenomen zien op welke termijn de verplichting ook geldt voor mobiele applicaties en non webdocumenten.
3. Ons advies is om het organisatorische werkingsgebied ook uit te breiden naar digitale diensten die gerealiseerd worden met overheidsgeld waarbij het bedrag meer is dan € 135.000.

1.4 Vragen over hoofdstuk 3 van het expertadvies ("Toetsing van de standaard aan de criteria")

Hoofdstuk 3 gaat in op de toetsingscriteria (Toegevoegde waarde, Open standaardisatieproces, Draagvlak, Opname bevordert adoptie) en bijbehorende deelaspecten.

Antwoorden:

4. Wij zijn het eens met de constatering en conclusies van de expertgroep inzake de toegevoegde waarde.
5. Wij zijn het eens met de constatering maar niet met alle conclusies inzake de ontwikkeling en het beheer van EN 301549. Er is geen duidelijkheid over de openheid en toegankelijkheid van het beheer en ontwikkelproces en er worden verwachtingen uitgesproken. Er zijn veel aannames maar onze vraag is wat wordt concreet gedaan/procedureel vastgelegd om de zaken die geregeld moeten om aan de voorwaarden van het Forum te voldoen, te realiseren. Er wordt nu uitgegaan van een reactief traject; dit zouden wij graag proactief vastgelegd zien.
6. De constatering en conclusies zijn gebaseerd op formele afspraken en wettelijke eisen, dit lijkt ons een verenging van het begrip draagvlak. Omdat EN301459 nieuw is, is er nauwelijks iets te zeggen over het draagvlak in brede zin.
7. Opname op de lijst is een van de manieren om te bevorderen. En formeel draagt het bij aan de adoptie.

1.5 Vragen over het advies aan het Forum ("Advies aan Forum en Nationaal Beraad Digitale Overheid")

Datum
23-09-2016

Antwoorden:

8. Wij zijn het eens met het advies. Met daarbij de aantekening dat er duidelijk gecommuniceerd moet worden hoe WCAG 2.0 zich verhoudt tot EN301 549 en wat geldt als het normerend uitgangspunt.
9. Ter aanvulling op de adoptieadviezen wijzen wij ook op de onafhankelijk toetsing als middel om aan de gebruikers zichtbaar te maken dat de organisatie werk maakt en zich wil blijven inspannen om de website/mobiele apps/digitale documenten toegankelijk voor iedereen op te leveren. Dit zou ook in de communicatie een plaats dienen te krijgen.

1.6 Resterende inhoudelijke opmerkingen

Antwoord:

Wij staan zeer positief t.o.v. de invoering van EN 301 549 en zullen ook met de experts de komende periode zo nodig de inspectiecriteria aanvullen c.q. aanpassen. Zoals aangegeven, vinden we dat dragende en uitvoerende partijen in Nederland proactief betrokken moeten zijn bij het beheer en onderhoud van de norm. We gaan er vanuit dat dit in de roadmap concreter wordt uitgewerkt en dat hierop ook toezicht wordt gehouden.

2. Reactie Dimpact

Van: Hugo ter Doest

Verzonden: 13 september 2016

Aan: Forum Standaardisatie

Onderwerp: Reactie op openbare consultatie betreffende Webrichtlijnen

L.S.,

Hieronder vindt u het standpunt van Dimpact inzake de Webrichtlijnen

- Plaats de Europese standaard EN 301 549 op de lijst voor pas-toe-leg-uit, maar voeg geen additionele eisen of standaarden toe. Geen goldplating dus. Webrichtlijnen kan daarmee van de lijst worden gehaald.
- Het is niet nodig om WCAG 2.0 op te nemen op de lijst voor pas-toe-leg-uit aangezien de Europese richtlijn is gebaseerd op WCAG.
- Wat betreft Principe Universeel: deze standaard geeft richting aan het opstellen van toegankelijke content. Om te voorkomen dat

de Europese standaard wordt uitgebreid of verzaamd, zijn we van mening dat Principe Universeel als aanbevolen standaard op de lijst met aanbevolen/gangbare standaarden moet worden geplaatst (en dus niet op de lijst voor pas-toe-leg-uit).

Datum
23-09-2016

Met vriendelijke groeten,

[dr.ir. Hugo W.L. ter Doest](#)

3. Reactie VNG

Van: Kees Duijvelaar
Verzonden: 15 september 2016
Aan: Forum Standaardisatie
Onderwerp: Openbare consultatie Webrichtlijnen; reactie van gemeenten

Geachte leden van Forum Standaardisatie,

U heeft de Richtlijnen voor toegankelijke ICT (Webrichtlijnen 2.0) in consultatie gegeven.

Wij hebben Dimpact

gevraagd namens gemeenten te reageren. Dimpact is een samenwerkingsverband van grote en kleine gemeenten met opgeteld 2 miljoen inwoners. Daarmee is de reactie die Dimpact u heeft gegeven, representatief voor de Nederlandse gemeenten. Ook de VNG vindt dat:

- de Europese standaard EN 301 549 op de pas-toe-of-leg-uit lijst moet worden geplaatst en dat daar geen additionele eisen of standaarden aan toegevoegd moeten worden. VNG is vóór eenvoudige, toepasbare standaards en “goldplating” wordt ook vanuit Europa niet toegejuicht;
- de Webrichtlijnen daarmee van de lijst kunnen worden gehaald;
- het niet nodig is om WCAG 2.0 op te nemen op de pas-toe-of-leg-uit lijst aangezien de Europese richtlijn is gebaseerd op WCAG;
- wat het Principe Universeel betreft, deze standaard richting kan geven aan het opstellen van toegankelijke content. Om te voorkomen dat de Europese standaard wordt uitgebreid of verzaamd is de VNG, met Dimpact, van mening dat Principe Universeel als aanbevolen standaard op de lijst met aanbevolen/gangbare standaarden moet worden geplaatst en dus niet op de pas-toe-of-leg-uit lijst.

Een afschrift van onze reactie sturen wij aan het ministerie van BZK (de heer Léon van de Ven).

Met vriendelijke groet,
Jantine Kriens

4. Reactie KvK

Van: Marcel van den Brink
Verzonden: 15 september 2016

Aan: Forum Standardisatie
Onderwerp: Consultatieprocedure Webrichtlijnen

Datum
23-09-2016

Beste,
In het bijgaande document vindt u de reactie van de Kamer van Koophandel op de openbare consultatie 'Consultatieprocedure Webrichtlijnen'. Het expertadvies Webrichtlijnen is door front-end specialisten van de KVK doorgenomen en de reactie is opgenomen in het consultatiedocument.
Met vriendelijke groet,
[Marcel van den Brink](#)

3 Consultatie

3.1 Inleiding

Onderstaand wordt een aantal vragen aan u gesteld omtrent het expertadvies. Gelieve in uw beantwoording dezelfde nummering aan te houden. Graag, zoals al eerder opgemerkt, waar mogelijk ook de onderbouwing van uw antwoord bijvoegen zodat inzichtelijk wordt op basis waarvan u tot een (eventueel afwijkend) oordeel komt.

Naar aanleiding van het opgestelde expertadvies wordt u gevraagd, naast een reactie op het document zelf, in te gaan op:

- Is er meer informatie te geven dan nu beschreven staat in het document over het daadwerkelijk gebruik van EN 301 549, de beheerdocumentatie en de bijkomende kosten bij gebruik van de standaard?
- Staat u achter de uitspraak van de expertgroep dat Principe Universeel doorontwikkeling behoeft op de genoemde punten om voldoende aan te sluiten op de praktijk?
- Er is nog onduidelijkheid over het budget voor doorontwikkeling van Principe Universeel. Als blijkt dat er geen budget komt voor doorontwikkeling van Principe Universeel is dan pas toe of leg uit of aanbevolen de plek waar de standaard moet worden opgenomen?

3.2 Vragen over hoofdstuk 1 van het expertadvies

3.3 ("Doelstelling expertadvies")

Hoofdstuk 1 geeft een beschrijvende toelichting.

Vraag:

1. Zijn er volgens u in deze toelichting aanvullingen of anderszins wijzigingen nodig in paragraaf 1.5 ('samenstelling expertgroep') gezien vanuit het doel van het document (het Forum en Nationaal Beraad Digitale Overheid voorzien van een inhoudelijk relevante toelichting)?
[NEE, in de expertgroep zitten voldoende toegankelijkheidsexperts met autoriteit.](#)

3.4 Vragen over hoofdstuk 2 van het expertadvies ("Toepassings- en werkingsgebied")

Datum
23-09-2016

Hoofdstuk 2 geeft een toelichting op de standaard en gaat achtereenvolgens in op het voorgestelde functionele toepassingsgebied en het voorgestelde organisatorische werkingsgebied.

Vragen:

2. Bent u het eens met het door de expertgroep geadviseerde functionele toepassingsgebied? [paragraaf 2.1 van het expertadvies]?
[JA, eens. Belangrijk om niet af te wijken van de Europese richtlijn.](#)
3. Bent u het eens met het door de expertgroep geadviseerde organisatorische werkingsgebied? [paragraaf 2.2 van het expertadvies]?
[JA, eens.](#)

3.5 Vragen over hoofdstuk 3 van het expertadvies ("Toetsing van de standaard aan de criteria")

Hoofdstuk 3 gaat in op de toetsingscriteria (Toegevoegde waarde, Open standaardisatieproces, Draagvlak, Opname bevordert adoptie) en bijbehorende deelaspecten.

Vragen:

4. Bent u het eens met de constatering en conclusies van de expertgroep inzake de toegevoegde waarde? [paragraaf 3.1 van het expertadvies]?
[JA, eens.](#)
5. Bent u het eens met de constatering en conclusies van de expertgroep inzake het open standaardisatieproces? [paragraaf 3.2 van het expertadvies]?
[JA, eens.](#)
6. Bent u het eens met de constatering en conclusies van de expertgroep inzake het draagvlak? [paragraaf 3.3 van het expertadvies]?
[JA, eens.](#)
7. Bent u het eens met de constatering en conclusies van de expertgroep inzake de bevordering van de adoptie door opname op de lijst? [paragraaf 3.4 van het expertadvies]?
[JA, eens.](#)

3.6 Vragen over het advies aan het Forum ("Advies aan Forum en Nationaal Beraad Digitale Overheid")

Vragen:

8. Bent u het eens met het advies van de expertgroep aan het Forum met betrekking tot opname van de standaarden EN 301 549, WCAG 2.0 en

Principe Universeel op de lijst met open standaarden? [Advies aan het Forum]

Datum
23-09-2016

JA, eens. Ook met het advies dat principe Universeel alleen op Pas toe of leg uit lijst mag als de betreffende richtlijnen worden doorontwikkeld zodat ze aansluiting vinden met IT-belangen van vandaag.

9. Bent u het eens met de adoptie-aanbevelingen van de expertgroep aan het Nationaal Beraad Digitale Overheid? [paragraaf 3.5 van het expertadvies]
JA, eens.

3.7 Resterende inhoudelijke opmerkingen

Vraag:

10. Is/zijn er volgens u nog andere informatie of overwegingen die aan het Forum en Nationaal Beraad Digitale Overheid zou moeten worden meegegeven voor een besluit over het opnemen van deze standaard op de lijst met standaarden?
NEE